

15-3-76

Cursus oude handschriften lezen is succes

**Boek over
„Westeremden”
in beperkte
oplage
verkrijgbaar**

(Van onze Groninger redactie)

De opzet van de rijksarchivaris van de provincie Groningen, Mr. J.H. de Vey Mestdagh, op in 1971 te starten met een cursus leren lezen van oude handschriften, heeft verstrekkende gevolgen gehad. Niet alleen was de publieke belangstelling voor deze cursus boven verwachting (de heer Vey Mestdagh had gerekend op zo'n vijftien deelnemers, doch er meldden zich veertig kandidaten), ook de resultaten waren onverwacht te noemen. Sinds enige tijd is er een boekwerk in omloop, dat indrukwekkend is van omvang, maar nog belangrijker, zeer interessant is. Onder de titel „Westeremden, het verleden van een Gronings terpdorp” is dit boek nog in zeer beperkte oplage verkrijgbaar bij het rijksarchief van de provincie Groningen.

Sinds oktober 1973 heeft een werkgroep van cursisten aan die boekwerk gewerkt. Mr. J.H. de Vey Mestdagh vertelde dat de werkgroep gezien moet worden als een aantal amateurs met grote belangstelling voor oude handschriften. Ondanks dat sommige

cursisten zich al met historisch onderzoek had bezig gehouden, was het nasuffelen in archieven voor de meeste deelnemers van de werkgroep een vuurdoop. Uit de beroepen van sommige deelnemers van de werkgroep blijkt dit al. De werkgroep telde achttien leden, waaronder o.a. een student Duits, een psychiater, een houthandelaar en twee huisvrouwen. Natuurlijk was de heer de Vey Mestdagh met enkele leden van zijn staf ook bij het project betrokken.

Oorspronkelijk lag het in de bedoeling om de cursus leren lezen van oude handschriften voor de periode van één jaar te geven. Wegens het enthousiasme van de leden, liepen de lessen echter uit tot een periode van drie jaar. De eerste-jaars werden getypeerd als beginners, de tweede-jaars als gevorderden en na afloop van het derde jaar stonden de kandidaten te boek als bekend met de technieken van het zoeken in een archief.

Uit eze derde-jaars is de werkgroep geformeerd om zich met de geschiedenis van het Groninger terpdorp te gaan bezig houden. Geheel willekeurig was de keuze van dit onderwerp niet. Mr. de Vey Mestdagh: „Wij wilden oorspronkelijk de geschiedenis van één van de Groninger kerken gaan onderzoeken. Een kerk die spoedig gerestaureerd zal worden. Dit bleek in Westeremden het geval. Er is dus min of meer sprake van een utiliteitsbeginsel. De interesse om in het verleden te gaan graven werd gekoppeld aan de praktijk. De kerk van Westeremden is momenteel in het bezit van de Stichting Groninger Kerken. Bovendien bleek ons dat uit de reeds bestaande literatuur er uitstekend bronnenmateriaal (vooral in het kerkarchief) over de geschiedenis van deze kerk in het rijksarchief van de provincie Groningen voorradig was. Later bleek de materie zo boeiend dat in onderling

overleg, de geneie samentleving van Westeremden bij het onderzoek werd betrokken. Getracht is alle aspecten van de dorpsamenleving recht te doen. Tot de eigenlijke verbazing van de leden vande werkgroep, is er na verloop van tijd dit boek van de persen gerold.

Volgens de heer Drs. I.B.M. Matthey, chartermeester van het rijksarchief van de provincie Groningen en eveneens lid van de werkgroep, moest met oog op de beschikbare tijd en om archieftechische redenen, het onderzoek beperkt worden tot het eind van de 18e eeuw. Niet alleen werd het dorp Westeremden bij het onderzoek betrokken ook de buurtdorpen Garsthuizen en Stedum, evenals Westeremden behorende tot de gemeente Stedum, komen in het onderzoek voor. Volgens de heer Matthey, die de hoofdredactie van het boek voerde, is wel gebleken dat de traditie die de bevolking van Westeremden koesterde en nog koestert, dat het dorp in de late middeleeuwen een belangrijke havenplaats met een muntrecht was, een illusie. Een wel eens getrokken vergelijking tussen de geschiedenis van Westeremden met de Friese havenstadje Stavoren gaat heel niet op.